

Konrad T. TADAJCZYK
(Łódź, Polska)

TABLICZKA PY Un 1314 W NOWYM ŚWIETLE

Tekst na tabliczce PY Un 1314 z Pylos jest sztandarowym przykładem trudności, jakie napotyka badacz pisma linearnego B. Trudności biorą się z dwóch powodów. Po pierwsze, zapisany tekst nie ma stereotypowego charakteru, a brak jakiegokolwiek paraleli utrudnia w znacznym stopniu jego zrozumienie. Potrafimy wprowadzić rozszyfrować niektóre słowa (np. *pa-ma-ko* = *phármakon*, gr. *φάρμακον* n. 'lek, lekarstwo; środek zaradczy; trucizna, trujące ziele; napój zaczarowany, napój miłosny', także 'farba, szminka, barwnik'¹), ale nie potrafimy powiązać ich razem, dlatego ogólny sens całej zapiski pozostaje dla nas niejasny. Po drugie, odczyt niektórych słów czy zwrotów wzbudza wątpliwości. Dotyczy to zwłaszcza partii finalnej, ponieważ skryba, aby zmieścić zamierzony tekst, podzielił koniec trzeciego wersu na dwie części i nadpisał kilka znaków powyżej. Zależność części nadpisanej do tekstu głównego jest kolejnym źródłem kontrowersji.

Pomimo wyszczególnionych tu trudności, już sama obecność greckiego wyrazu *φάρμακον* (ukrytego pod zapisem myk. *pa-ma-ko*) była dla mnie jako historyka medycyny dostateczną zachętą do podjęcia próby zinterpretowania tabliczki. Gdyby się okazało, że wyraz ten wiąże się z medycyną i ziołolecznictwem, mielibyśmy do czynienia z chronologicznie najwcześniejszym pisanym świadectwem stosowania leków, w którym pojawia się wyraz *phármakon*, od którego bierze nazwę współczesna *farmacja*.

Przypatrzmy się tedy rozpatrywanej tabliczce PY Un 1314. Tekst mykeński wygląda następująco:

- (1) *a-wa-ra-ka-na-o, pa-ma-ko*
- (2) *jō-qi, wo-to-mo, pe-re 1*
- (3) *a-wa-ra-ka-na, e-pi-ka, ka-ja, pa-ra-we* 'do-we-jō-qe KA 20

¹ Zob. K. T. Tadajczyk, *O pochodzeniu słowa „farmacja” raz jeszcze*, „Farmacja Polska” 2000, 56, nr 12, s. 567–569.

Aparat krytyczny:

v. 3: *pa-ra-we* 'do-we-jq-qe' KÅ 20 Bennett et Olivier (PTT I 249: „do-we-*na*-qe not entirely excluded”)] *pa-ra-we*-[*jq*] 'do-we-jq-qe 100' Chadwick] *pa-ra-we* 'do-we-jq-qe, 100' Janko] 'do-we-wq-qe' Lang.

KOMENTARZ

A-wa-ra-ka-na. Już pierwszy rzut oka na tabliczkę PY Un 1314 pozwala na stwierdzenie, że zawarto na niej dwie osobne informacje, przy czym każda z nich zaczyna się od mykeńskiego słowa *a-wa-ra-ka-na*. Pierwsza informacja, obejmująca dwa pierwsze wersy (v. 1–2), dotyczy niewątpliwie *a-wa-ra-ka-na-o pa-ma-ko*, druga, która mieści się w trzeciej linii sztucznie podzielonej na końcu, odnosi się albo do samego *a-wa-ra-ka-na*, albo też, o ile można sugerować analogiczną strukturę w obrębie obu informacji, do całego sformułowania *a-wa-ra-ka-na e-pi-ka ka-ja*. Jakkolwiek by się rzecz miała, wyraz *a-wa-ra-ka-na* pozostaje kluczowym słowem całej zapiski. Od niego musimy zacząć wszelkie rozważania.

Termin *a-wa-ra-ka-na* próbowano wyjaśnić na cztery różne sposoby:

- a) jako imię osobowe²;
- b) jako nazwę urządzenia („name of an artifact”), np. lemiesza (**ἀφλακνα*), w hipotetycznym nawiązaniu do słowa *ἀδλαξ* 'bruzda'³;
- c) jako nazwę (epitet) grupy kapłanek (**ἀφαλακάναι* „celles qui éloignent ἄτη”⁴);
- d) jako mykeński odpowiednik wyrazu *ἀράχνη* (f.) 'pająk; pajęczyna' względnie *ἀράχνης* (m.) 'pająk'⁵.

Z tych czterech propozycji jedynie ostatnia ewentualność byłaby do przyjęcia w kontekście wyrazu *pa-ma-ko*, jeśli uznamy go – w ślad za większością mykenologów – za ekwiwalent greckiego słowa *φάρμακον*. Wiadomo bowiem, że zarówno pająki, jak i pajęczyna były wykorzystywane

² M. Lang, *The Palace of Nestor Excavations of 1957*, „American Journal of Archaeology” 1958, 62, s. 191; L. R. Palmer, *The Interpretation of Mycenaean Greek Texts*, Oxford 1963, s. 411; R. Janko, *PY Un 1314: herbal remedies at Pylos*, „Minos” 1981, 17, s. 30–34.

³ M. Ventris, J. Chadwick, *Documents in Mycenaean Greek*, 2nd edition, Cambridge 1973, s. 535 (dalej: *Docs.*²).

⁴ C. Milani, „Atheneum” 1958, 46 (= Atti del 2° Colloquio Internazionale di Studi Minoico-Micenei, Pavia, 1–5, IX, 1958), s. 114.

⁵ W. Merlingen, *Pylos Sb 1314*, „Die Sprache” 1958, 4, s. 96; L. A. Stella, *La civiltà micenea nei documenti contemporanei*, Roma 1965, s. 183, przyp. 49; M. Doria, *Avviamento allo studio del miceneo*, Roma 1965, s. 221 (dalej: *Avviamento*); idem, *Atti e Memorie del 1° Congresso Internazionale di Micenologia*, Roma, 27 IX–3 X 1967, Roma 1968, s. 860; J. Chadwick, *Docs.*², s. 505.

w lecznictwie ludowym jako składniki środków leczniczych. Ale opowiedzenie się na identyfikację mykeńskiego terminu *a-wa-ra-ka-na* (**ḗpaxva*[ς]) i greckiego *ἄραχη*(ς) nie rozstrzyga ani pierwotnej semantyki, ani formy gramatycznej. Dostrzegał tę trudność twórca mykenologii John Chadwick⁶:

a-wa-ra-ka-na must be an *a*-stem with a genitive singular *-āo* if masculine, or plural *-āōn* if feminine. It is easier to make fun of the suggestion that it is a Mycenaean form for *ἄραχη* than to suggest anything better; a derivative in *-nā* of *awlax* > *ᾠλαχ* 'furrow' is theoretically possible, but unconvincing for the sense.

Zapis *a-wa-ra-ka-na-o pa-ma-ko* [...] 1 (= gr. [ἐν] *ἄπραχνάων* [a. *ἄπραχνος*] *φάρμακον*) mógłby zatem oznaczać – w zależności od wyboru opcji – 'jeden lek z pajęczyn' względnie 'jeden lek z pajaków (pajaka)'.

Interpretacja *a-wa-ra-ka-na* = **ḗpaxvā* (gr. klas. *ἄραχη*) stoi w opozycji do tradycyjnej etymologii, która zestawia termin *ἄραχη* (f.) z odpowiednikami łacińskimi: *arānea* (f.) 'pajęczyna, pajak', *arāneum* (n.) 'pajęczyna', *arāneus* (m.) 'pajak'⁷. Etymologia ta jest relatywnie słaba, gdyż bazuje na zestawieniu nazw 'pajaka, pajęczyny', występujących jedynie w dwóch językach indoeuropejskich. Co więcej, nie można wykluczyć, iż wyrazy łacińskie są wczesnymi zapożyczeniami z greki. Pozostaje zatem alternatywne nawiązanie do rdzenia indoeuropejskiego **H₂werǵh-*, oznaczającego przede wszystkim 'nić, sznur, powróż, sieć', por. staronordyckie *virgill* 'powróż', litewskie *veržys*, *viržys* 'powróż', łotewskie *varza* 'sieć na ryby', ukraińskie *voróza* 'linka, sznurek', polskie *po-wróż*. Od tego samego rdzenia, rozbudowanego infiksem nosowym, utworzono też gocką nazwę 'sidła, pętli' (goc. *wruggo* f. 'Schlinge') oraz staroangielską nazwę 'pajęczyny, pajaka' (stang. *rynge* 'Spinne, Spinnweb'). Ten ostatni odpowiednik przekonuje nas ostatecznie, iż grecki termin dla 'pajaka, pajęczyny' może być derywowany od rdzenia ie. **H₂werǵh-*, a materiał mykeński daje nam podstawę do weryfikacji istniejących etymologii.

pa-ma-ko = gr. *φάρμακον* (n.) 'lekarstwo, medykament, środek zaradczy'. Taka interpretacja jest powszechnie przyjęta⁸. Jednak nie możemy wykluczać z góry odmiennego znaczenia 'trucizna', zwłaszcza że wyraz pochodził od rdzenia indoeuropejskiego **bher-* i wiązał się z pradawnymi praktykami magicznymi (por. litewskie *būrti* 'wróżyć, czarować'). Znaczenie pierwotne 'środek czy napój czarodziejski' mogło przyjmować zależnie od okoliczności wydźwięk pozytywny, jak i negatywny⁹.

jə-qi = myk. *jok-k*id*, gr. eolskie *δτι*, jońsko-attyckie *δτι*, nom. lub acc. sg. neut. zaimka greckiego *δστις*¹⁰. Zaimek ten pochodzi z indoeuropej-

⁶ Docs.², s. 505.

⁷ J. Pokorny, *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*, Bern, München 1959, s. 61.

⁸ F. Aura Jorro, *Diccionario micénico*, vol. 2, Madrid 1993, s. 77 (dalej: *DMic.*).

⁹ K. T. Tadajczyk, *op. cit.*, s. 568.

¹⁰ F. Aura Jorro, *DMic.*, vol. 1, Madrid 1987, s. 302.

skiej praformy **yod-kwid*, por. awest. *yaŋ-ciŋ*. Forma mykeńska wykazuje tu relatywnie starszą postać zachowującą nagłosowe **j-* (które przeszło regularnie w grecki *spiritus asper*).

wo-to-mo jest albo czynnikiem działającym (wykonującym czynność określoną słowem *pe-re*), albo też składnikiem lub wynikiem tego działania. W pierwszym przypadku chodziłoby o jakąś osobę o imieniu *wo-to-mo*, która przynosi (*pe-re*) lekarstwo. Za taką opcją opowiada się większość badaczy¹¹. Jednak nie biorą oni pod uwagę ewentualności, że to *pa-ma-ko* 'lekarstwo' może być środkiem, które wywołuje lub zwalcza *wo-to-mo*. Wydaje się, że ten termin powinniśmy rekonstruować jako myk. *φόσθμο* i zestawiać z gr. klas. *ἄσθμα* (acc. sg.) 'ciężki, krótki oddech, dyszenie, zziąbanie; astma; oddech, oddychanie'¹². Forma mykeńska dwukrotnie wykazuje *-o-* tam, gdzie postać klasyczna zawiera *-α-*. Taką korespondencję znamy z tekstów mykeńskich, np. *pe-mo* (lub *pe-ma*) nom.-acc. sg. neut. = gr. klas. *σπέρμα* 'ziarno, nasienie' (z pierwotnego **sperm̥n̥*). Mykeńskie *-o-* kontynuuje zatem zgłoskotwórcze **n̥*. Pierwotna nazwa grecka 'astmy' brzmiała zapewne **w̥nsth-m̥n̥*, skąd zgodnie z regułami fonologii rozwinęłaby się forma mykeńska *wo-to-mo* i klasyczna *ἄσθμα*, przejęta za pośrednictwem łaciny do języka polskiego jako *astma*.

pe-re jest bez wątpienia jakąś formą greckiego czasownika *φέρω* (o podstawowym znaczeniu 'niosę; przenoszę') i oddaje nam albo czynność, dokonywaną przez *wo-to-mo*, albo określa działanie leku (*pa-ma-ko*). Ponieważ semantyka czasownika *φέρω* jest mocno rozbudowana¹³, każda przedkładana interpretacja będzie w ewidentny sposób zależna od identyfikacji wyrazu *wo-to-mo*. Ponieważ uznaliśmy, że forma mykeńska *wo-to-mo* (tj. **φόσθμο*) odpowiada formalnie nazwie klasycznej *ἄσθμα* (n.), określającej 'ciężki oddech, astmę', zatem zwrot *pa-ma-ko jo-qi wo-to-mo pe-re* (= gr. klas. *φάρμακον, ὅτι ἄσθμα φέρει*) można pojmować albo jako 'środek, który przynosi ciężki oddech' (biorąc pod uwagę podstawowe znaczenie czasownika), albo jako 'lek, który zwalcza astmę' (biorąc pod uwagę sens medyczny 'przynosić, powodować, wywoływać ulgę; znosić, zwalczać coś; pomagać na coś'). Wydaje się, że ta ostatnia interpretacja jest w danym przypadku bardziej uzasadniona, gdyż posiadanie środka likwidującego skutki astmy jest w pełni zrozumiałe. Ponadto nie umiałbym wytłumaczyć, jakie praktyczne zastosowanie mógłby mieć 'środek, który przynosi ciężki oddech'.

a-wa-ra-ka-na. Forma ta występuje zapewne w mianowniku liczby mnogiej, stojąc w ewidentnym związku z liczbą 20, poprzedzoną ideogram KA. Jeśli ideogram KA powieli tu zapis *ka-ja* = *ka(n)ja(i)* 'młode, świeże'

¹¹ DMic. 2, s. 449.

¹² Z. Abramowiczówna (red.), *Słownik grecko-polski*, t. 1, Warszawa 1958, s. 345.

¹³ *Słownik grecko-polski*, t. 4, Warszawa 1965, s. 503–506, podaje aż 21 znaczeń w stronie aktywnej i medialnej, a 8 w pasywnej.

i odnosi się do szczególnego rodzaju *a-wa-ra-ka-na*, to należy przypuszczać, że chodzi tu o młode pajęczki. Trudno bowiem pajęczynę przedstawiać w formie policzalnej.

e-pi-ka. Wyraz ten jest zazwyczaj uznawany za „niejasny”, który pozostaje „bez satysfakcjonującej interpretacji greckiej”¹⁴. W dotychczasowej praktyce był interpretowany na cztery różne sposoby:

a) jako przysłówek *ἥβικαί* ‘dla zachowania młodości’, derywowany od słowa *ἥβη* f. ‘młodość, wiek młodzieńczy; siła, krzepkość młodości’, por. przymiotnik *ἥβικός* ‘młodzieńczy’¹⁵. Interpretacja ta jest nieprawdopodobna ze względów etymologicznych, gdyż wyraz *ἥβη* (dor. *ἥβα*) kontynuuje ie. **jēgʷā* (f.) ‘siła, krzepkość młodzieńcza’, por. lit. *jėgà* f. ‘siła, moc’, łot. *jēga* f. ‘siła fizyczna’. W epoce mykeńskiej spodziewalibyśmy się zapisu ***e-qi-ka*, a nie *e-pi-ka*.

b) jako **éβισκα* ‘malwa’¹⁶. Hipoteza ta nie przekonuje z kilku powodów. Wystarczy powiedzieć, że wyraz grecki, który pojawia się relatywnie późno (okres cesarstwa) w dwojakiej postaci *ἡ έβίσκος* (Galen) oraz *ἡ ίβίσκος* (Ps.-Dioscurides), jest zgodnie uważany za zapożyczenie z łaciny¹⁷. W istocie rzeczy, łac. *hibiscus* posiada wcześniejszą datację niż wyraz grecki, co jednoznacznie wyklucza istnienie tego terminu w grece mykeńskiej.

c) jako ‘ptaki’¹⁸ w nawiązaniu do glosy Hesychiosa *ἐπιξα· ὄρνεα. Κύπριοι*.

d) jako gen. sg. **έλπικᾶς* ‘grassa, ferace’¹⁹ w nawiązaniu do innej glosy Hesychiosa: *έλπος· ἔλαιον, στέαρ, εὐθηνία*.

Żadna z tych propozycji nie wydaje się dostatecznie uzasadniona i dlatego termin mykeński *e-pi-ka* pozostaje niejasny²⁰. Jeżeli wyraz jest przydawką, określającą *a-wa-ra-ka-na ka-ja* ‘młode pająki’, to najprostszym zgoła rozwiązaniem jest jego zestawienie z przymiotnikiem greckim *ἥπιος* ‘dobry, miły, łagodny, łaskawy, życzliwy’, także ‘łagodzący, uśmierzający, leczniczy (o lekach)’²¹. Wyraz ten pozostaje w niewątpliwym pokrewieństwie etymologicznym z rzeczownikiem staroindyjskim *āpī-* (m.) ‘przyjaciół, kolega,

¹⁴ Zob. F. Aura Jorro, *DMic.* 1, s. 224: „Término obscuro [...] Sin interpr. gr. satisfactoria”.

¹⁵ W. Merlingen, *op. cit.*, s. 97.

¹⁶ C. Milani, *op. cit.*, s. 114–115; L. A. Stella, *op. cit.*, s. 183, przyp. 49; R. Janko, *op. cit.*, s. 31–32.

¹⁷ Zob. H. Frisk, *Griechisches etymologisches Wörterbuch*, t. 1, Heidelberg 1960, s. 707; P. Chantraine, *Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots*, t. 2, Paris 1970, s. 454: „Probablement emprunt au lat. *hibiscus* attesté depuis Virg. On suppose qu'en latin le mot est emprunté au celtique”.

¹⁸ S. Grandolini, *Glosse micenee nel Lessico di Esichio*, „Bolletino del Comitato per la preparazione dell'Edizione nazionale dei Classici greci e latini” 1970, 18, s. 75.

¹⁹ M. Doria, *Avviamento*, s. 223.

²⁰ Zob. L. R. Palmer, *op. cit.*, s. 417; F. Aura Jorro, *DMic.* 1, s. 224.

²¹ Por. Hom., *Il.* IV 218, XI 515, XI 830: *ἥπια φάρμακα*.

sojusznik' (< ie. **ēpi-s*)²² i jego derywatem *āpika-* (adi.) 'miły, przyjazny'. Wydaje się zatem, że myk. *e-pi-ka* (adi. f. pl.) należałoby pojmować jako 'przyjazne, łagodne, oswojone', a może nawet 'lecnicze'. Sugerowana semantyka wyrazu mykeńskiego (*e-pi-ka* = *ἔπεικα*) doskonale pasuje do pojawiającej się następnie formy *pa-ra-we* = *πραγές*, która niesie podobne treści (por. glosę Hesychiosa: *ἔπεικα · πραέα, προσηνή, μαλθακά, ἡμερα, χρηστά*).

ka-ja. Objasnienie tego wyrazu wydaje się bodaj najważniejsze dla właściwego pojmowania trzeciej linii tabliczki, gdyż do niego odnosi się końcowy ideogram *KA*. Odczyt jest prawie pewny. Znak transkrybowany w piśmie linearnym B jako *ka* został zapisany bez horyzontalnej kreski, ale trudno sobie wyobrazić, by jakiś inny sylabofonem mykeński mógł być brany pod uwagę jako alternatywa. Dotychczas badacze stwierdzali dość zgodnie, że dane słowo „remains mysterious”²³, i sugerowali odczyt *γαίας* (gen. sg.) 'ziemi'. Kontekst jednak sprzeciwia się takiej interpretacji, a obecność ideogramu *KA* wyklucza taki odczyt. Wydaje się, że wyraz mykeński *ka-ja* należy czytać zgodnie z prawidłami zapisu mykeńskiego jako *καΐαι*, co byłoby starszą formą greckiego przymiotnika *καΐαι* 'młode, nowe, świeże' (adi. fem. pl.). Przymiotnik ten dowodziłby, że wyraz *a-wa-ra-ka-na* należy uznać za femininum.

pa-ra-we jest kolejnym epitetem, odnoszącym się do początkowego *a-wa-ra-ka-na* 'pajaki'. Nie ulega wątpliwości, że ten wyraz powinien być rekonstruowany jako *prāwes* lub *prāywes* (adi. f. pl.), co byłoby starszą formą dla greckiego przymiotnika *πρᾶϋς* 'łagodny, miły, delikatny; uśmierzający, poskramiający', także 'łagodny, oswojony (o zwierzętach)'. Z pewnością mógł się ten wyraz odnosić zarówno do pajaków, jak i do pajęczyny jako leku znanego z medycyny ludowej. U Ksenofonta spotykamy zarówno 'zwierzęta oswojone' (*Oec.* 15.4: *ζῷα πραέα*), jak i 'łagodne ryby' (*An.* I.4,9: *ἰχθύων [...] πραέων*). Przymiotnik *πρᾶϋς* bywa zastosowany w odniesieniu do leków i leczenia (*Hp. Art.* 69: *ιατρειή πρῆϊα*). U Pindara (*Ol.* 13, 85) pojawia się zwrot *φάρμακον πραϋ*, ale użyty niecodziennie, mianowicie w odniesieniu do uzdy konia. W każdym razie, identyfikacja *pa-ra-we* = *πραγές* (adi. f. lub m. pl.) nie budzi najmniejszej wątpliwości i jest powszechnie przyjmowana²⁴.

do-we-jo-ge. Wyraz ten kontynuuje zapis zawarty w wersach 1–2 i zawiera spójnik kopulatywny *-ge* (= gr. *τε* 'i', por. łac. *-que*, stind. *ca*), użyty postpozycyjnie. Człon *do-we-jo* jest jednomyślnie interpretowany w nawiązaniu do przymiotnika gr. *δούρειος* 'drewniany' (< **dorwejos*)²⁵, jako że pojawia

²² E. D. Floyd, *Homeric ἔπειος 'friendly' and Vedic āpi- 'friend'*, „Glotta” 1993, 71, s. 10–16.

²³ R. Janko, *op. cit.*, s. 33.

²⁴ Zob. R. Janko, *op. cit.*, s. 33, F. Aura Jorro, *DMic.* 2, s. 85.

²⁵ Zob. J. Chadwick, L. Baumbach, *The Mycenaean Greek Vocabulary*, „Glotta” 1963, 41, s. 186.

się on na tabliczkach z Knossos w opisie rydwanów (np. KN Sd 4407.a, Sd 4413.b, 4450.c). Nie wydaje mi się możliwe, aby człon *do-we-jo* odnosił się bezpośrednio, czy to do *a-wa-ra-ka-na*, czy *e-pi-ka*. Tłumaczenie *e-pi-ka do-we-jo* (tj. *ebiskai dorwejoī*) zakładał Richard Janko²⁶, który przypuszczał, że chodzi tu o roślinę drzewiastą zwaną *δενδρομαλάχη* 'tree-mallow', ale kojarzenie takie jest niemożliwe choćby z tego względu, że przymiotnik nie pojawia się w formie żeńskiej (tj. **do-we-ja*), stosownie do charakteru rzekomo określanego przezeń rzeczownika (por. gr. *ἡ ἐβίσκος*). Moim zdaniem, forma *do-we-jo* pojawia się w miejscowniku i określa miejsce przebywania młodych hodowlanych pajaków. Mamy tu do czynienia z naczyniem drewnianym zwanym (*α*) *δραφεός*, które pojawia się na inskrypcji z Fokidy (VI w. p.n.e.) jako obiekt dedykowany Atenie. Gdzie indziej nazwa ta pojawia się jako neutrum w formie *δραιόν* i określa 'dziecię, koryto, wannę' (zob. głosę Hesychiosa: *δραιόν· μάκτραν, πύελον*). Zapewne w takim naczyniu (niechybnie drewnianym) hodowane były młode pajaczki, wykorzystywane do celów leczniczych.

Po tych objaśnieniach tekst tabliczki PY Un 1314 można by następująco przetranskrybować na język grecki:

- (1) ἀφραχνάων φάρμακον
- (2) ἰόκκῃ φόσθμο φέρει 1 [ἐν]
- (3a) δορφεῖώ τε KA[NIAI] 20 [ρίκοτι]
- (3b) ἀφράχλαι ἡπίκαι κανίαι πραφές

Tekst tabliczki w dosłownym tłumaczeniu na język polski wyglądałby następująco:

(1) lekarstwo z pajaków, (2) które na astmę pomaga JEDNO; (3a) i w drewnianym naczyniu DWADZIEŚCIA MŁODYCH (3b) pajaków leczniczych młodych hodowanych.

Konrad T. TADAJCZYK

PY Un 1314: A NEW INTERPRETATION

(summary)

The author discusses the tablet PY Un 1314 and gives a fresh or renewed interpretation of some Mycenaean words, e.g. *a-wa-ra-ka-na* (*ἀφράχλαι*, f. nom. pl. = Gk. Att. *ἀράχλαι*)

²⁶ R. Janko, *op. cit.*, s. 31. Zob. też J. T. Hooker, *Mycenology in the 1980's*, „Kratylos” 1991, 36, s. 60; idem, *Scripta minora. Selected essays on Minoan, Mycenaean, Homeric and Classical Greek subjects*, Amsterdam 1996, s. 341.

'spiders', *wo-to-mo* (ρόσθμο, acc. sg. = Gk. Att. ἄσθμα) 'short breath, panting; asthma', *e-pi-ka* (adi. f. pl.) 'gentle, mild, kind; soothing, assuaging' (cf. Gk. Att. ἥπιος), *ka-ja* (κανίαι adi. f. pl. > Gk. Att. καινῶν) 'young, new, fresh', *do-we-jo* (f., dat.-loc. sg.) 'wooden vessel' (see Gk. Phocaeen δραφεός). According to him, the Greek text may be reconstructed as follows: 1) ἀφραχνίων φάρμακον, 2) ἰόκκφι ρόσθμο φέρει 1, 3a) δορφεῖω τε ΚΑ[ΝΙΑΙ] 20, 3b) ἀφράχναι ἥπικαι κανίαι παραές. The suggested translation of the tablet in question is as follows: 1) medicine [made] of spiders, 2) which is good for asthma – ONE [MEDICINE], 3a) and in [wooden] vessel 20 YOUNG [SPIDERS], 3b) spiders – gentle, young, tame.